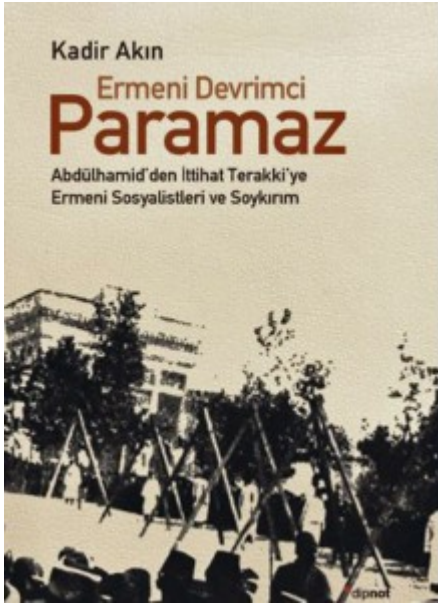

Ender İmrek: Ermeni Devrimci Paramaz ve yüz yıllık giz!

Posted on 12/05/2015

1915'te, Beyazıt Meydanı'nda, 19 arkadaşıyla birlikte idam edilen Ermeni Devrimci Paramaz'ın adını çok az sayıda insan bilmektedir. Yüz yıl sonra Rojava'da Kobanê direnişine katılarak Miştenur Tepesi'nde çarpışarak aramızdan ayrılan Suphi Nejat Ağırnaslı, 'bir Türk olarak' Ermeni Devrimci Paramaz'ın adını ve Kızılbaş soy ismini alarak, ulusalcılıkla kirletilmiş 'devrimcilik' hakkında sarsıcı bir uyarıda bulunsa da, daha kapsamlı olarak konuşulması, içselleştirilmesi gereken bir konuyla karşı karşıyayız.

Zira, TKP'nin kurucuları Mustafa Suphi ve arkadaşlarının Karadeniz'de boğdurulmasından birkaç yıl önce aynı zihniyetçe katledilen SDHP'nin kurucuları Ermeni Devrimci Paramaz ve arkadaşlarının, Türkiye 'sol' hareketinin ve devrimci örgütlerinin tarihinde yer edinmemiş ya da edinmemiş olmasının bir nedeni olsa gerek!

1915'te Beyazıt'ta idam edilen Ermeni devrimcilerinin, Mustafa Suphilerle birlikte "bizim tarihimiz" olarak literatüre geçmemiş olmalarının altındaki 'tarihsel' nedenleri hakkında irdelemekte yarar var. Her iki devrimci girişim de Osmanlı Devleti içinde ortaya çıkmış olmasına karşın, Müslüman ve Türk olanın "bizim tarihimiz", Hıristiyan ve Ermeni olanın ise 'öteki' haline getirilmiş olması üzerinde kapsamlı biçimde durmayı hak ediyor.

'MÜCADELEMİZ ONURLU YAŞAMAK İÇİNDİ'

Kadir Akın'ın yeni çıkan kitabı "Ermeni Devrimci, Paramaz" bu sorunlara güçlü bir projektör tutuyor. "Abdülhamid'den İttihat Terakki'ye Ermeni Sosyalistleri ve Soykırım" alt başlığıyla 'dipnot yayınları'ndan çıkan kitap, Soykırımı'nın 100. yıl dönümüne olan 24 Nisan'a yetiştirildi. Kitabın tanıtımı 18 Nisan'da İstanbul'da Cezayir Restorant'ta yapıldı.

Kitabın tanıtım toplantısına, kitabın hazırlanmasında önemli katkılar sunan Beyrut Sosyal Demokrat Hınçak Partisinin Temsilcisi Alex Keushkerian da katıldı.

Keushkerian, kitap için duygu yüklü sözler söyledi. Türkiyeli devrimcilerle böylesi bir ortaklaşmadan dolayı mutluluğunun tarifsizliğini anlattı. Soykırım için; "20. Yüzyılın başlangıcında Osmanlı İmparatorluğunun son yıllarında halkımızın yürüttüğü ulusal özgürlük mücadelesinin başlıca hedefleri; Sultan Abdülhamid ve İTC nin baskılarından, zulmünden, kıyımlarından kurtulmak ve, atalarımızın toprakları üstünde özgür ve onurlu yaşamaktı" dedi.

Ve, "Bundan doğal ve basit talep ne olabilirdi?" diye sordu.

TARİHİN KARA PERDESİ BELGELERLE ARALANIYOR

Kitabın hazırlık serüvenini biraz biliyorum. Kadir Akın, aslında daha eskiye dayanan ve uzun uğraşılardan sonra onca bilgi ve belgeyi değerlendirerek, iki yıl boyunca titiz bir çalışma sürdürerek bu kitabı biz okuyuculara sundu. İki defa Beyrut'a giderek, Ermenice onca belge ve kaynak taradı. Güçlükleri aşarak tercüme ettirdi. Hınçak Partisi arşivini taramaktan, konuya ilişkin bir çok çalışmayı incelemeye, şahsi bir çok arşive ulaşmaktan, bir çok yazı ve makale incelemeye, Türkiye'de devlet arşivinden yararlanmaya kadar titiz bir çalışma sürdürdü. Belki de, Türkiye sosyalistlerinin, bir nebze olsun mahcubiyetlerini aşmasını amaç

edinerek çalışmayı zamanında, 100. yıl dönümünden önce tamamladı.

Roman tadında başlayan kitap, ilerleyen sayfalarda yaşamın zengin bilgi ve belgelerle sizi adeta bir hazineyle karşı karşıya bırakıyor. Üç bölümden oluşan kitap, her bir bölümüyle resmi tarihi deşifre etmekle kalmıyor, üzeri kara bir perdeyle kapatılmış gerçeklerin hiç değilse bir bölümünün gün ışığına çıkarılmasında güçlü bir projektör işlevi görüyor. Tarihin nasıl yazıldığını, bilinçlerin nasıl dumura uğratıldığını kitabın ön sözünden son satırına kadar her bölümde görüyorsunuz.

“Osmanlı’nın Son Yılları: Abdülhamid’den İttihat Terakki’ye Ermeni Katliamları” kapsayıcı biçimde ele alınmış. “Ermeni Sosyalistlerinin İttihat Terakki’yle İlişkileri” oldukça çarpıcı. “1915 Soykırımı”na kadar uzanan tarihsel süreç tüm bağlantılarıyla, yaşananlarla, bilgi ve belgelerle ve elbette doğru bir pencereden yapılan bağlantı ve yorumla ortaya konuluyor.

1910’da İstanbul’da kuruluş başvurusu yapan; sınıfın ve emekçilerin taleplerini öne alan, ulusal tam hak eşitliğini savunan ve ‘Osmanlı Devleti’nden ayrılma eğilimlerini reddeden’ ibareli programla çıkan ulusal ve sosyal kurtuluş perspektifli SDHP’nin enternasyonalizmini kitaptaki belgeler ortaya koyuyor. Kitap, “Ermeni milliyetçileri” suçlamasının kara propagandadan ibaret olduğunu gösteren bir çok belgeyle bir çok konuyu aydınlatıyor. Konuları ve gelişmeleri tarihsel materyalist yaklaşımla ve diyalektik bütünlük içinde sunan yazar, Türkiyeli okura önemli bir çalışma sunarak büyük bir katkıda bulunmakla kalmamış, bu çalışmayla kendisini de içine katarak Ermeni meselesinde ve Ermeni sosyalistleri karşısındaki tutumdan hareketle, sosyalistler için yüzleşme ve özeleştiriye kapı açmış. Meselenin “Ermeni Soykırımı” demenin de ötesindeki derin etkilerine neşter vurmuş!

Kitap, 1915 nisan ayında başlayan ve eylülde tamamlanan soykırımın ve devrimci bir partinin ve onun kadrolarının mücadelesine öyküsü.

Kitap için, yüz yıllık çarpıtılmış, Kemalizm ve sosyal şovenizmle yoğrularak şekillendirilmiş

tarihin, devrimci bir pencereden doğru yer ve zamanda yapılmış bir sunumu da diyebiliriz. Dumura uğramış, uğratılmış dimağları sarsıcı bir çalışma olmuş. Irkçı Türk şovenizmini ve onun sol içindeki derin etkilerini de irdeleme olanağı sunan kitap, aslında yüz yıl gecikmeyle yazılmış bir kaynak.

Kaynak: evrensel.net